

Državni izpitni center

P 0 7 1 A 1 0 3 1 3

TAVASZI IDŐSZAK

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM

ÉRTÉKELÉSI ÚTMUTATÓ

2007. május 28., hétfő

SZAKMAI ÉRETTSÉGI VIZSGA

1. feladatlap

FELADAT	MEGOLDÁS	PONTSZÁM						
1.	a) interneten vagy világhálón b) B c) D	1 1 1						
2.	B <i>A feladat 0 vagy 2 ponttal értékelhető.</i>	2						
3.	igaz igaz hamis hamis	1 1 1 1						
4.	a) négy b) az állásinterjút <i>Vagy ue. másképpen.</i>	1 1						
5.	3. vagy harmadik 5. vagy ötödik	1 1						
6.	<table border="1"> <tr> <td>igaz</td> <td>hamis</td> </tr> <tr> <td>X</td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td>X</td> </tr> </table>	igaz	hamis	X			X	1 1
igaz	hamis							
X								
	X							
7.	a) böngész(ik) kihozza magából a maximumot b) C B	1 1 1 1						
8.	figyelembe veszi nagyobb lehetősége lesz <i>Vagy ue. másképpen.</i>	1 1						
9.	kudarcc	1						
10.	T K J R új / ság / ok / at <i>Minden két jó megoldásért jár 1-1 pont.</i>	2						
11.	a) fizetés képesség <i>A két helyesen aláhúzott szóért jár 1 pont.</i> b) képesség(fejlesztéssel)	1 1						
12.	a) legyen, teszi, hozná <i>A három igéért 2 pont, kettőért 1 pont adható. Egy helyesen kiírt igéért nem jár pont.</i> b) A	2 1						
13.	a) magabiztos természetes b) magabiztosabb	1 1 1						

14.	honlapunkon rengeteg	1 1
15.	Várakozás esetén legyen türelmes! vagy Türelmesen várakozzék (vagy: várakozzon)! <i>Más helyes mondat is elfogadható. A helyes mondatért és a helyesírásért 1-1 pont jár. Egy súlyos, ill. két kisebb helyesírási hibát tartalmazó mondatért nem jár pont.</i>	2
16.	a) D A b) A lány érdeklődje meg a központban... <i>Más helyes szórendű tagmondat is elfogadható. A helyes tagmondatért és a helyesírásért 1-1 pont jár. Csak a helyesen írt tagmondat esetében jár a pont.</i>	1 1 2
17.	a) ez b) visszautalás <i>A pont csak az a) feladat helyes megoldása esetében adható meg.</i>	1 1
18.	a) száma b) mély c) ty	1 1 1
19.	a) tá-vol-ság-tar-tó b) Kelet-Szlovéniában c) A	1 1 1
20.	Tartalom: születési adatok, család, iskolák/végzettség, tevékenységek, ill. eredmények felsorolása, érdeklődési kör/szabadidős tevékenységek Stílus: a szövegtípusnak való megfelelés (szókincs, arányosság, világosság) Nyelvhelyesség: pontos, világos fogalmazás, a köznyelvi normatív formák használata, a nyelvjárási alakok kerülése, a helyesírási szabályok követése <i>1–1 pontot vonunk le 2 súlyos, ill. 3 kevésbé súlyos hibáért.</i> Szerkezet: a szöveg megfelelő tagolása (bevezetés, tárgyalás, befejezés); helyes, logikus szövegszerkesztés Terjedelem: kb. 100 szó, 10%-os eltérés esetében pontlevonás jár	4 2 3 2 1

2. feladatlap

A) Az irányított irodalmi fogalmazás értékelése

A dolgozat témája: Kosztolányi Dezső Esti Kornél c. művének részlete

A jelölt dolgozatában a szempontoknak megfelelően megpróbálja elvégezni az alábbiakban leírtakat.

Ismerteti a szövegrészlet témáját: **2 pont (ismeret és megértés).**

- 0 pont: Nem vagy rosszul ismerteti a témát.
- 1 pont: Felszínesen ismerteti a témát, ill. a részlet tartalmát ismerteti.
- 2 pont: Jól, teljességre törekedve ismerteti a témát.

Pl.: A szövegrészlet egy kisfiú története alapján az új, ismeretlen helyzettel való szembesülést, az ebből fakadó szorongást, a beilleszkedés vágyát, valamint a visszautasítás következményeit mutatja be. *Vagy ugyanez másképpen.*

A teljes pontszám két elem felismerése/megfogalmazása esetében jár meg.

Ismerteti az írói elbeszélésmódot: **3 pont (ismeret és megértés).**

- 0 pont: Nem, ill. rosszul ismerteti az írói elbeszélésmódot.
- 1 pont: Felszínesen, ill. csak részben jól ismerteti az írói elbeszélésmódot.
- 2 pont: Jól, de kevésbé lényegre törően ismerteti az írói elbeszélésmódot.
- 3 pont: Jól, teljességre törekedve ismerteti az írói elbeszélésmódot.

Pl.: A főszereplő lelkiállapotáról és a történekről a leíró és a párbeszédese részekből értesülünk. Az elbeszélő a részlet elején ismerteti a kisfiú betegségének történetét, magyarázatot ad szorongásának okára. A befejezésben a főszereplőt megszólaltatva utal a visszautasítás következményeire. *Vagy ugyanez másképpen.*

Egy-egy elem ismertetéséért 1 pont jár.

Bemutatja a főszereplőt: **2 pont (alkalmazás és elemzés).**

- 0 pont: Nem vagy rosszul mutatja be a főszereplőt.
- 1 pont: Felszínesen mutatja be a főszereplőt.
- 2 pont: Jól, teljességre törekedve mutatja be a főszereplőt.

Pl.: A részlet főszereplője egy félénk, iskolakezdő kisfiú, aki hosszabb ideig betegeskedett. Ennek következtében félénkké, szorongóvá vált, pl.: fél a kendős öregasszonyoktól, ill. attól, hogy apja főbe lövi magát, hogy nem kap elég levegőt, hogy iskolába kell mennie stb. Szülei ennek ellenére nyilvános iskolába íratják, amit ő bosszúsan fogad. *Vagy ugyanez másképpen.*

Elemzi a történeteket: **3 pont (alkalmazás és elemzés).**

- 0 pont: Nem vagy rosszul elemzi a történeteket.
- 1 pont: Felszínesen, néhány mozzanatra utalva elemzi a történeteket.
- 2 pont: Jól, de kevésbé árnyaltan elemzi a történeteket.
- 3 pont: Jól, teljességre törekedve elemzi a történeteket.

Pl.: A kisfiút szülei nyilvános iskolába íratják betegeskedésre való hajlama ellenére. Első nap édesanyja kíséri el az iskolába. A kisfiú nyugtalan volt, izgult, *elhalványodott, rájött a »nehéz lélegzés«*. Édesanyja nyugtatja, buzdítja, biztatja: *Ne félj, aranyom. ...menj a kis barátaidhoz*. A kisfiú abban reménykedik, hogy szeretettel és érdeklődéssel fogadják, de nem így történik. *Vagy ugyanez másképpen.*

Megvizsgálja a főszereplő magatartását: **3 pont (alkalmazás és elemzés).**

- 0 pont: Nem vagy rosszul vizsgálja meg a főszereplő magatartását.
- 1 pont: Felszínesen, néhány mozzanatra utalva vizsgálja meg a főszereplő magatartását.
- 2 pont: Jól, de kevésbé árnyaltan vizsgálja meg a főszereplő magatartását.
- 3 pont: Jól, teljességre törekedve vizsgálja meg a főszereplő magatartását.

Pl.: A kisfiú ugyan szorongva, de várakozással ment iskolába: *Azt várta, hogy most valami csoda fog történni. Azt várta, hogy ez a sok gyerek mind-mind fölugrál s a nevét kiabálja.* Mászt kellett megtapasztalnia: *Helyet szorítani nemigen siettek neki.* Túlérzékenysége következtében nehezen élte meg a visszautasítást: tanácstalan volt, nem találta fel magát, megbántódott, még el is tántorodott: *Lelkében dühvel és bosszúval innen is elkotródott. Észre sem vették... Nem tudta, hogy, hova menjen, nem tudta, hogy hová tartozik.* Az elutasítást rosszul viselte; úgy érezte, őt itt senki sem szereti, ezért többé már nem akar iskolába járni. *Vagy ugyanez másképpen.*

Megvizsgálja a tanulók magatartását: **3 pont (alkalmazás és elemzés).**

- 0 pont: Nem vagy rosszul vizsgálja meg a tanulók magatartását.
- 1 pont: Felszínesen, néhány mozzanatra utalva vizsgálja meg a tanulók magatartását.
- 2 pont: Jól, de kevésbé árnyaltan vizsgálja meg a tanulók magatartását.
- 3 pont: Jól, teljességre törekedve vizsgálja meg a tanulók magatartását.

Pl.: Az első padban ülő tanulók a főhős közeledési szándékát elutasítóan fogadták; nemigen törekedtek befogadni: *Egyesek kárörvendve mosolyogtak is.* A hátsó padban ülő gyerekek is elutasítóak, sőt még papírgombóccal is eltalálták: *Ezen aztán mindenki röhögött.* A tanulók viselkedését nem a szándékosság, hanem a gyermeki játékosság vezérelte. *Vagy ugyanez másképpen.*

Kifejti véleményét a kisfiúról: **3 pont (szintézis és értékelés).**

- 0 pont: Nem fejt ki véleményét a kisfiúról.
- 1 pont: Felszínesen fejt ki véleményét a kisfiúról.
- 2 pont: Jól, de kevésbé meggyőzően fejt ki véleményét a kisfiúról.
- 3 pont: Jól, meggyőzően fejt ki véleményét a kisfiúról.

A jelölt véleményét akkor is tiszteletben kell tartani, ha az értékelő tanár netán nem ért egyet a megfogalmazottakkal.

Megfogalmazza, miért fontos az elfogadás: **3 pont (szintézis és értékelés).**

- 0 pont: Nem fejt ki véleményét az elfogadás fontosságáról.
- 1 pont: Felszínesen fejt ki véleményét az elfogadás fontosságáról.
- 2 pont: Jól, de kevésbé meggyőzően fejt ki véleményét az elfogadás fontosságáról.
- 3 pont: Jól, meggyőzően fejt ki véleményét az elfogadás fontosságáról.

A jelölt véleményét akkor is tiszteletben kell tartani, ha az értékelő tanár netán nem ért egyet a megfogalmazottakkal.

B) A kevésbé irányított irodalmi fogalmazás értékelésének szempontjai

A dolgozat témája: Lázár Ervin A kék meg a sárga c. meséje

A jelölt dolgozatában a szempontoknak megfelelően megpróbálja elvégezni az alábbiakban leírtakat.

Ismerteti a mese témáját: **2 pont (ismeret és megértés).**

- 0 pont: Nem vagy rosszul ismerteti a témát.
- 1 pont: Csak részben ismeri fel a témát, ill. a tartalmat ismerteti.
- 2 pont: Jól ismerteti a témát.

Pl.: Az író két jellemet, két kevésbé vonzó emberi magatartást mutat be, rámutat a téves önértékelésből fakadó jellemgyengeségre. *Vagy ugyanez másképpen megfogalmazva.*

Ismerteti az elbeszélésmódot: **3 pont (ismeret és megértés).**

- 0 pont: Nem, ill. rosszul ismerteti az elbeszélésmódot.
- 1 pont: Felszínesen, ill. csak részben jól ismerteti az elbeszélésmódot.
- 2 pont: Jól, de kevésbé lényegre törően ismerteti az elbeszélésmódot.
- 3 pont: Jól, teljességre törekedve ismerteti az elbeszélésmódot.

Pl.: Az író mese formájában mutat be két emberi magatartást: szereplőit, a festékpöttyöket beszélgeti, s a párbeszéd révén mutatja be, jellemzi őket. Az elbeszélő is végig jelen van, és mintegy figyelmezteti az olvasót, hogy szereplői ugyan nem emberi lények (nem tudnak beszélni), de emberi tulajdonságaik vannak. A befejezésben az író egy kislányt szólaltat meg: általa közvetíti üzenetét.

Vagy ugyanez másképpen megfogalmazva. A teljes pontszám három elem ismertetése esetében jár meg.

Bemutatja a szereplőket: **6 pont (alkalmazás és elemzés).** Egy-egy szereplő bemutatása 3-3 pont.

- 0 pont: Nem vagy rosszul mutatja be a szereplőt.
- 1 pont: Felszínesen, ill. csak részben jól mutatja be a szereplőt.
- 2 pont: Kevésbé árnyaltan mutatja be a szereplőt.
- 3 pont: Jól, teljességre törekedve mutatja be a szereplőt.

Pl.: A Kék pötty az ingerült, a másikat lenéző, lekezelő, önnön jelentőségét felértékelő ember típusát testesíti meg; felsőbbrendűnek érzi magát: *Még hogy én köszönjek?! Egy Sárgának! – morgott fitymálón..., ... én színezem az eget..., Egyáltalán, hogy mer megszólalni mellettem; saját hibáit nem látja be, a másikat kioktatja: ...sohasem lenne közülük senki olyan tolakodó, mint maga..., hengegő: Az én őseim sokkal előkelőbbek...*

Vagy más megfelelő.

Pl.: A Sárga pötty is felsőbbrendűnek érzi magát: *...a Kéket parasztos színnek tartotta..., ...maga a legközönségesebb szín a világon, nem is lehet egy lapon említeni velem..., a másikat kigúnyolja, ítélkezik: Mindig tudtam, hogy nagyon közönséges..., Maga túl mohó..., Unalmas..., a másik erényeit nem ismeri fel, öndicséretbe esik: Én mértéktartó vagyok, sohasem válok unalmassá..., Árnyalatokban rejtőzöm..., érvek hiányában származására hivatkozik: ... én az Okker családból származom.*

Vagy más megfelelő.

Bizonyítja a szereplők hasonlóságát: **2 pont (alkalmazás és elemzés).**

0 pont: Nem vagy rosszul bizonyítja a hasonlóságot.

1 pont: Jól, de kevésbé árnyaltan bizonyítja a szereplők hasonlóságát.

2 pont: Jól, teljességre törekedve bizonyítja a szereplők hasonlóságát.

Pl.: Mindkét szereplő esetében jellembeli hiányosságok tapasztalhatók. Közös vonásaik: a másokban nem akarják vagy nem tudják meglátni a szépet, a jót; a felsőbbrendűség-érzet, az öntetszelgés és az öndicséret jellemző mindkettőjükre. *Vagy ugyanez másképpen megfogalmazva.*

A teljes pontszám két elem ismertetése esetében adható meg.

Értékeli a megjelenített emberi magatartásokat: **3 pont (szintézis és értékelés).**

0 pont: Nem értékeli a megjelenített magatartásokat.

1 pont: Felszínesen értékeli a magatartásokat, ill. csak az egyiket.

2 pont: Jól, de kevésbé lényegre törően értékeli a magatartásokat.

3 pont: Jól, teljességre törekedve értékeli a magatartásokat.

A jelölt értékelését / véleményét akkor is tiszteletben kell tartani, ha az értékelő tanár netán nem ért egyet vele.

Megfogalmazza az írói üzenetet: **3 pont (alkalmazás és elemzés).**

0 pont: Nem fogalmazza meg az írói üzenetet.

1 pont: Felszínesen, ill. csak részben jól fogalmazza meg az írói üzenetet.

2 pont: Jól, de kevésbé árnyaltan fogalmazza meg az írói üzenetet.

3 pont: Jól, teljességre törekedve fogalmazza meg az írói üzenetet.

Pl.: Az író a két szereplő révén rossz emberi tulajdonságokat mutat be, a befejezésben pedig megfogalmazza üzenetét: ne akarjunk felülkerekedni embertársainkon, hiszen mindannyian fontosak vagyunk – kiegészítjük, gazdagítjuk egymást, s ezáltal színesebbé tesszük a világot. *Vagy más megfelelő.*

Kifejti véleményét a témáról: **3 pont (szintézis és értékelés).**

0 pont: Nem fejt ki véleményét a témáról.

1 pont: Felszínesen fogalmazza meg véleményét a témáról.

2 pont: Jól, de kevésbé meggyőzően fejt ki véleményét a témáról.

3 pont: Teljességre törekedve, meggyőzően fejt ki véleményét a témáról.

A jelölt véleményét akkor is tiszteletben kell tartani, ha az értékelő tanár netán nem ért egyet vele.

Az irodalmi dolgozat nyelvezetét a szakmai érettségi tantárgyi vizsgakatalógus alapján értékeljük (nyelvhelyesség: 4 pont; stílus: 2 pont; szerkezet: 2 pont).